

Briselē, 2019. gada 8. oktobrī
(OR. en)

12862/19

ENFOPOL 434
JAI 1037
COSI 207
CATS 117
JAIEX 148

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsekretariāts

Datums: 2019. gada 8. oktobris

Saņēmējs: delegācijas

---

lepr. dok. Nr.: 12326/19 + COR 1

Temats: Padomes secinājumi par seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanu
– Padomes secinājumi (2019. gada 8. oktobris)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanu, kas pieņemti Padomes 3717. sanāksmē 2019. gada 8. oktobrī.

PADOMES SECINĀJUMI

(2019. gada 8. oktobris)

par seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanu

1. Seksuāla vardarbība un seksuāla izmantošana smagi ievaino bērna patības pašu personiskāko daļu, radot milzīgu fizisku un psiholoģisku traumu, kuras sekas cietušie var izjust līdz mūža galam. Varmākām un noziedzniekiem internets ir radījis bezprecedenta iespējas izplatīt, tirgot, glabāt un apskatīt materiālus, kuros redzama seksuāla vardarbība pret bērniem. Tāpēc ir ievērojami audzis pieprasījums pēc jauniem materiāliem un rezultātā – risks, ka bērni visā pasaulē varētu šādu vardarbību piedzīvot.
2. Likumpārkāpēji parasti darbojas dažādās valstīs vienlaikus, izmantojot sociālo mediju platformas un elektroniskās saziņas pakalpojumus, kā arī vienādranga tīklus, "necauršaujamu" (*bulletproof*) mitināšanu, kiberglabātavas (*cyber lockers*), specializētus forumus tumšajā tīmeklī un citas digitālas "drošās zonas", kur tiek aktīvi mudināts bezsaistē veikt vardarbību pret bērniem, lai izgatavotu jaunus "augstvērtīgus" materiālus, un kur šāds noziegums tiek normalizēts. Ir svarīgi kā starptautisku prioritāti uzsvērt, ka ir jānotver šādu materiālu izgatavotāji, ņemot vērā to, cik smagi ir viņu izdarītie noziegumi un cik nopietns var būt to kaitējums.
3. Lai slēptu savu identitāti un atrašanās vietu, likumpārkāpēji izmanto šifrēšanu un citus anonimizēšanas paņēmienus. Lai vardarbīgos nolūkos panāktu bērnu uzticēšanos un ar izspiešanu no viņiem iegūtu materiālus, kuros redzama vardarbība pret bērniem, likumpārkāpēji izmanto saziņas platformas, kas tiek mitinātas un administrētas dažādās valstīs, savukārt tiesībsardzības iestāžu izmeklēšanas darbu apgrūtina datu pieslēpšanas paņēmieni un tas, ka atšķiras tiesiskie regulējumi dažādās jurisdikcijās, īpaši trešās valstīs.
4. Bieži cīņa pret seksuālu vardarbību pret bērniem un bērnu seksuālu izmantošanu vienlaikus ir cīņa pret organizēto noziedzību un cilvēku tirdzniecību.

5. Ņemot to vērā un saskaņā ar ES *acquis* ¹ Padome vēlreiz apstiprina ES un dalībvalstu apņemšanos aizsargāt bērnu pamattiesības un noziegumos cietušo tiesības un apkarot seksuālu vardarbību pret bērniem un bērnu seksuālu izmantošanu gan bezsaistē, gan tiešsaistē – neatkarīgi no bērna fiziskās atrašanās vietas un valstspiederības. Politikā un operatīvajā darbā svarīga prioritāte ir samazināt to bērnu skaitu, kuri piedzīvo seksuālu vardarbību, un palielināt sekmīgu izmeklēšanu īpatsvaru.
6. Ņemot to vērā, Padome atzinīgi vērtē paziņojumu, ka 2019. gada 11. un 12. decembrī Adisabebā, Etiopijā tiks rīkots *WeProtect* pasaules alianses samits par bērnu seksuālas izmantošanas izskaušanu, un atzīst, ka šis samits ir svarīgs veids, kā svarīgākās ieinteresētās personas iesaistīt šīs problēmas risināšanā. Padome mudina dalībvalstis nodrošināt attiecīgā līmeņa dalību minētajā samitā, lai apmainītos ar labu praksi, mācītos no citiem un mudinātu citas valstis atbalstīt un īstenot *WeProtect* pasaules alianses kopīgos mērķus.
7. Tādēļ Padome atgādina:
  - a. to, ka ir pieņemta Direktīva 2011/93/ES par seksuālas vardarbības pret bērniem un bērnu seksuālas izmantošanas apkarošanu, un to, ka ES un tās dalībvalstis ir apņēmušās šīs direktīvas noteikumus pilnībā transponēt valsts tiesību sistēmās. Komisijas 2016. gada ziņojumi Padomei un Eiropas Parlamentam ² liecina: direktīvas transponēšanā ir ieguldīti vērā ņemami centieni, tomēr transponēšanā ir jāiegulda turpmāks darbs, lai bērnu labā varētu izmantot visu minētās direktīvas pievienoto vērtību. Konkrēti, ziņojumos norādīts, ka papildu centieni vēl ir nepieciešami tādās jomās kā preventīvie pasākumi, materiālās krimināltiesības un palīdzība un atbalsts cietušajiem bērniem, un viņu aizsardzības pasākumi;

---

¹ Līgums par Eiropas Savienības darbību (konsolidēta versija), 82. un 83. pants.

² [COM/2016/0871](#) un [COM/2016/0872](#).

- b. to, ka ir pieņemtas un attiecīgos gadījumos tiek praktiski piemērotas normas, kas ietvertas Direktīvā 2012/29/ES, ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālos standartus; šī direktīva ir piemērojama visiem jebkādos noziegumos cietušajiem, un tajā uzsvērts, ka jāizmanto bērnam piemērota pieeja, proti, visā kriminālprocesa laikā pirmām kārtām vērā jāņem cietušā bērna intereses;
- c. to, ka ir pieņemta Direktīva 2011/36/ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību un – saskaņā ar horizontālajām pilnvarām, kas piešķirtas ES koordinatoram cilvēku tirdzniecības apkarošanas jomā, – attiecīgais papildinošais politikas satvars;
- d. ES drošības programmu ³, kurā kibernoziegumi un visi to paveidi, tostarp seksuāla vardarbība pret bērniem un bērnu seksuāla izmantošana, ir minēti kā viena no trim galvenajām prioritātēm, kam jāpievērš uzmanība, lai aizsargātu iedzīvotāju drošību un Savienības vērtības;
- e. ES Stratēģisko satvaru un ES Rīcības plānu par cilvēktiesībām un demokrātiju ⁴, kurā ES vēlreiz apstiprina apņemšanos veicināt un aizsargāt visas cilvēktiesības un tāpēc iestājas par bērnu tiesībām, īpašu uzmanību pievēršot bērnu aizsardzībai pret vardarbību.
- f. ES un tās dalībvalstu apņemšanos sasniegt mērķi, kas noteikts ANO Ilgtspējīgas attīstības programmā 2030. gadam ⁵ un Eiropas Padomes Konvencijā par bērnu aizsardzību pret seksuālu izmantošanu un seksuālu vardarbību ⁶, proti – izskaust bērnu seksuālu izmantošanu;

---

³ [COM\(2015\) 185 final](#) un projekts Padomes secinājumiem par Eiropas Savienības iekšējās drošības atjaunoto stratēģiju (2015-2020), ST 9798/15.

⁴ [11855/12](#).

⁵ [ANO Ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam](#).

⁶ [Eiropas Padomes Konvencija par bērnu aizsardzību pret seksuālu izmantošanu un seksuālu vardarbību](#), 2007.

- g. ANO 2019. gada 24. maija Rezolūciju par cīņu pret seksuālu vardarbību pret bērniem un bērnu seksuālu izmantošanu tiešsaistē ⁷, Konvenciju par bērna tiesībām un Konvencijas par bērna tiesībām fakultatīvo protokolu par bērnu tirdzniecību, bērnu prostitūciju un bērnu pornogrāfiju ⁸;
- h. Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas pret transnacionālo organizēto noziedzību Protokolu par cilvēku, jo īpaši sievieti un bērnu, tirdzniecības novēršanu, apkarošanu un sodīšanu par to;
- i. Padomes secinājumus par Globālu aliansi pret bērnu seksuālu izmantošanu internetā ⁹, 2012. gads;
- j. un aicinājumu dalībvalstīm, kas pausts Padomes secinājumos par ES Dzimumu līdztiesības rīcības plāna II īstenošanu 2017. gadā ¹⁰: saglabāt apņēmību novērst un apkarot visu veidu seksuālu un ar dzimumu saistītu vardarbību un saukt pie atbildības par to.
8. Lai tiesību akti, kuru mērķis ir apkarot seksuālu vardarbību pret bērniem un bērnu seksuālu izmantošanu, atbilstu izvirzītajam mērķim, Padome aicina ES un tās dalībvalstis periodiski izvērtēt šo tiesību aktu efektivitāti. Vērtējumos, kuros jāņem vērā dzimumu specifika, īpaša uzmanība būtu jāvelti noziegumu – tostarp tādu, kuru izdarīšanā ļaunprātīgi izmantotas tiešsaistes platformas, – novēršanai, izmeklēšanai un saukšanai pie atbildības par tiem, kā arī tam, lai cietušajiem bērniem tiktu sniegta palīdzība un atbalsts izmeklēšanas laikā un pēc tās un lai kriminālprocesa laikā viņiem tiktu nodrošināti aizsardzības pasākumi. Tomēr vajadzētu izmantot ne tikai krimināltiesību jomas pasākumus.
9. Padome atzīst – kad izstrādā un īsteno turpmāku politiku un tiesību aktus jomās, kas ir būtiskas seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanai, ir svarīgi visās šajās jomās integrēt dzimumu līdztiesības aspektu un izmantot starpnozaru pieeju, kas vienlaikus ir visaptveroša un iekļaujoša.

---

⁷ ANO, Ekonomikas un sociālo lietu padome, Noziedzības novēršanas un kriminālās tiesvedības komisija, [Cīņa pret bērnu seksuālu izmantošanu un seksuālu vardarbību pret bērniem tiešsaistē](#), 2019. gada 24. maijs.

⁸ [Konvencijas par bērna tiesībām fakultatīvais protokols par bērnu tirdzniecību, bērnu prostitūciju un bērnu pornogrāfiju](#), 2000. gada 25. maijs.

⁹ [10607/12.](#)

¹⁰ [14027/18.](#)

10. Padome vēlreiz atkārtoti, ka ir svarīgi savlaicīgi rīkoties, lai izmeklētu likumpārkāpēju nodarījumus un sauktu viņus pie atbildības, un lai bērņus, kuri piedzīvojuši seksuālu vardarbību un seksuālu izmantošanu, glābtu no ilgstošiem pāridarījumiem, un aicina kompetentās iestādes cik vien iespējams plaši izmantot esošos rīkus un mehānismus, kas pieejami valsts un ES līmenī, jo īpaši Eiropolā un *Eurojust*. Padome uzsver – lai apkarotu vardarbību pret bērņiem tiešsaistē, ir vajadzīgi piemēroti un specifiski instrumenti, tostarp kompetentajām iestādēm ir jābūt iespējai izmantot datus, kas savākti izmeklēšanas gaitā. Tādēļ Padome atgādina Tieslietu un iekšlietu padomes 2019. gada 6. un 7. jūnija sanāksmes secinājumus, kuros norādīts, ka būtisks priekšnoteikums sekmīgai smagu noziegumu izmeklēšanai un saukšanai pie atbildības par tiem ir datu saglabāšana. Turklāt, veicot likumdošanas reformas, būtu jā saglabā tiesiskā iespēja uzturēt datu saglabāšanas shēmas, kuras atbilst principiem, kas noteikti ES Pamattiesību hartā.
11. Šādā sakarā Padome dalībvalstis mudina vardarbības pret bērņiem un bērņu seksuālas izmantošanas apkarošanai izstrādāt un izmantot inovatīvus izmeklēšanas paņēmienu, kā arī apsvērt iespēju tam paredzēt specializētus tiesībaizsardzības jomas resursus. Papildu vērtību šīm iniciatīvām piešķir dalībvalstu savstarpēja apmaiņa ar labu praksi.
12. Padome uzskata, ka ļoti svarīgs faktors pret bērņiem vērstas seksuālas vardarbības un bērņu seksuālas izmantošanas novēršanā un izskaušanā ir nozares, jo īpaši tiešsaistes platformu, rīcība, tostarp ātra tādu tiešsaistes materiālu izņemšana, kuros redzama vardarbība pret bērņiem. Padome atzīmē – neraugoties uz pašreizējiem centieniem, ir aktīvāk jārisina tehniskās, juridiskās un cilvēciskās problēmas, kas kompetentajām iestādēm traucē efektīvi strādāt.

13. Padome mudina nozari nodrošināt, lai tiesībaizsardzības iestādes un citas kompetentās iestādes varētu likumīgi piekļūt digitālajiem pierādījumiem – tostarp gadījumos, kad tie ir šifrēti vai tiek mitināti IT serveros ārvalstīs, – neliedzot vai nevājinot šifrēšanu un pilnībā respektējot privātumu un tiesības uz taisnīgu tiesu saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem. Turklāt būtu jāpastiprina valsts tiesībaizsardzības iestāžu, interneta pakalpojumu sniedzēju, Eiropola un Interpola savstarpējā sadarbība saskaņā ar piemērojamo tiesisko regulējumu, piemēram, jāizstrādā mehānismi, ar kuru palīdzību veikt datu šifrētu apmaiņu. Tas varētu pavērt iespēju tīklu pastāvīgi uzraudzīt, ar mērķi vietnes, kurās redzama bērnu seksuāla izmantošana, identificēt un bloķēt, un iekļaut aizliegto vietņu sarakstos. Konkrēti, Padome uzsver – ir svarīgi nodrošināt, lai jaunās tehnoloģiju attīstības tendences negatīvi neiespaidotu spēju bloķēt tiešsaistē izvietotus materiālus, kuros redzama seksuāla vardarbība pret bērniem. Tāpēc Padome mudina nozari nodrošināt pienācīgu iesaisti ar attiecīgajām ieinteresētajām personām.
14. Padome ar bažām atzīmē, ka pēdējos gados ir strauji auguši tiešsaistē pieejamie materiāli, kuros redzama seksuāla vardarbība pret bērniem. Lai cietušos ātri glābtu no vardarbības, ir vajadzīgi labāki risinājumi, kā apstrādāt ziņojumus par gadījumiem, kad tiešsaistē notiek seksuāla vardarbība pret bērniem un bērnu seksuāla izmantošana, un kā šādus ziņojumus izskatīt prioritārā kārtā. Padome aicina tiešsaistes pakalpojumu sniedzējus – tiklīdz tie ir uzzinājuši par saturu, kas identificēts kā tiešsaistes materiāls, kurā redzama seksuāla vardarbība pret bērniem, – cik ātri vien iespējams šādu saturu izņemt vai liegt tam piekļuvi. Tā aicina Komisiju ierosināt pasākumus, ar kuriem risināt šo milstošo problēmu. Padome arī uzsver, ka svarīga loma centienos no tiešsaistes izņemt materiālus, kuros redzama seksuāla vardarbība pret bērniem, ir atbalstam, ko sniedz pilsoniskā sabiedrība, jo īpaši *INHOPE* uzticības tālruni, un mudina dalībvalstis apsvērt, vai tās savām iestādēm var radīt vēl citas iespējas atbalstīt iedzīvotāju uzticības tālrunus, īpaši gadījumos, kad uzņēmumi nesadarbojas.

15. Turklāt Padome atzīst – lai koordinētu preventīvos pasākumus un tādējādi maksimāli palielinātu to efektivitāti, ir jānosaka pieeja, kas paredz daudzu ieinteresēto personu iesaisti un kas saved kopā nozari, pilsonisko sabiedrību, tiesībaizsardzības jomu un valdības (tostarp publiskā un privātā sektora partnerībās). Padome aicina Komisiju apsvērt turpmāku rīcību, kuras mērķis būtu atbalstīt ar prevenciju saistītas iniciatīvas.
16. Konkrēti, Padome atzinīgi vērtē to, ka dalībvalstis – lai stiprinātu jauniešu izturību virtuālajā vidē un viņu digitālo pilsonību – ievieš preventīvas pieejas, piemēram, visaptveroši pārbauda visus tos darbiniekus un brīvprātīgos, kuriem ir regulāra un tieša saskarsme ar bērniem, izveido prevencijas programmas likumpārkāpējiem un rīko izglītojošas kampaņas skolās un sabiedrībai. Padome aicina dalībvalstis arī turpmāk paplašināt labu praksi šajās jomās un dalīties ar to un aicina Komisiju arī turpmāk veicināt un koordinēt šādas preventīvas pieejas visos dienestos, kuri strādā ar bērniem.
17. Padome atzinīgi vērtē ES dalībvalstu kompetento iestāžu dalību sadarbības centienos, kuru mērķis ir apkarot seksuālu vardarbību pret bērniem un bērnu seksuālu izmantošanu. Padome šīs iestādes mudina iesaistīties vēl vairāk, tostarp *EMPACT* prioritātē "Bērnu seksuāla izmantošana" – kas ir viena no prioritātēm ES politikas ciklā organizētas un smagas starptautiskas noziedzības jomā – un Eiropola Cietušo personu identifikācijas darba grupā.
18. Padome atzinīgi vērtē labo atbalstu, ko Eiropola Eiropas Kibernoziedzības apkarošanas centrs (*EC3*) sniedz dalībvalstu kompetentajām iestādēm, un uzsver, ka liela nozīme ir tam, ka izmeklēšanā ir pieejamas modernas tehnoloģijas. Tā aicina *EC3* arī turpmāk dalībvalstīm palīdzēt novērst un konstatēt visus tos noziedzības veidus, kas saistīti ar seksuālu vardarbību pret bērniem un bērnu seksuālu izmantošanu, un cīnīties pret materiālu, kuros redzama seksuāla vardarbība pret bērniem, izplatīšanu tiešsaistē, tostarp apkarot vardarbību pret bērniem, ko veic attālināti tiešraidē.

19. Padome arī uzsver *Eurojust* lomu atbalstā, ko sniedz valsts izmeklēšanas un kriminālvajāšanas iestādēm ar mērķi panākt, lai tiktu sodīti tie, kas pastrādājuši seksuālu vardarbību pret bērniem vai viņus seksuāli izmantojuši. Tā uzsver, ka svarīga ir *Eurojust* un Eiropola savstarpējā sadarbība, kā arī uzlabojumi un iniciatīvas digitālo krimināltiesību jomā.
20. Padome uzsver, ka ir svarīgi tiesībaizsardzības un citu jomu iestādēm nodrošināt pienācīgu apmācību par to, kā sekmīgi apkarot seksuālu vardarbību pret bērniem un bērnu seksuālu izmantošanu, īpašu uzmanību šajā apmācībā pievēršot cietušo aizsardzībai. Šajā sakarā Padome atzinīgi vērtē *CEPOL* pieejamo apmācību klāstu.
21. Turklāt Padome atzīst – lai apkarotu seksuālu vardarbību pret bērniem un bērnu seksuālu izmantošanu, ir svarīgi izmantot globālu, saskaņotu pieeju, un aicina aktīvi izmantot esošās iespējas sadarboties ar trešām valstīm un citām svarīgākajām ieinteresētajām personām šo šausmīgo noziegumu izskaušanā.
22. Padome atgādina gan to, ka ES dalībvalstu tieslietu un iekšlietu ministri apņēmas piedalīties to kopīgo politikas mērķu un operatīvo uzdevumu īstenošanā, kas izklāstīti deklarācijā par Pasaules alianses izveidi ¹¹, gan valstu jau paveikto darbu ¹². Padome mudina dalībvalstu kompetentās iestādes saskaņā ar Pasaules aliansē pausto apņemšanos gan plašāk piedalīties tehniskajos risinājumos – piemēram, Interpola Starptautiskajā bērnu seksuālas izmantošanas datubāzē (*ICSE*) –, gan plašāk tos izmantot, lai veicinātu starptautiskas izmeklēšanas. Savienojums ar *ICSE* ir ļoti svarīgs, jo tas dod iespēju apmainīties ar informāciju globālās lietās, tomēr dažās pasaules daļās dalība vēl ir maza. Plaša dalība minētajā datubāzē sniedz vērtīgas zināšanas attiecībā uz dažādajām valodām, kas izmantotas citu iestāžu iesniegtajos videomateriālos, un tādējādi veicina bērnu labāku aizsardzību visā pasaulē.

---

¹¹ [Deklarācija par Pasaules alianses pret seksuālu vardarbību pret bērniem tiešsaistē izveidi](#). Minētā Pasaules alianse 2014. gadā apvienojās ar *WeProtect* (Apvienotās Karalistes vadīta iniciatīva, kurā piedalās daudzas ieinteresētās personas un kuras mērķis ir visā pasaulē apkarot bērnu seksuālu izmantošanu tiešsaistē), lai apvienotu abu iniciatīvu spēkus un novērstu centienu dublēšanos.

¹² Informācija par šo darbu ir pieejama Pasaules alianses ziņojumos par [2013.](#) un [2015.](#) gadu.

23. Padome atzinīgi vērtē *WeProtect* pasaules aliansi seksuālas vardarbības pret bērniem tiešsaistē izskaušanai, kas ir globāla organizācija, kurā darbojas daudzas ieinteresētās personas un kura saved kopā valdības, tiesībaizsardzības iestādes, tiesu iestādes, nozari un pilsonisko sabiedrību, lai visā pasaulē efektīvāk apkarotu šos noziegumus. *WeProtect* pasaules alianses izstrādātais valsts paraugdarbību dokuments ¹³ un globālais apdraudējuma izvērtējums ¹⁴ ir svarīgi instrumenti, ar kuru palīdzību apzināt trūkumus un noteikt prioritārās darbības.
24. Padome mudina dalībvalstis padziļināt sadarbību ar trešām valstīm vardarbības pret bērniem un bērnu izmantošanas apkarošanā un sagatavot pārskatu par tiem jau pastāvošajiem pasākumiem, kuru mērķis ir atbalstīt trešās valstis cīņā pret seksuālu vardarbību pret bērniem un bērnu seksuālu izmantošanu, tostarp pret tādu parādību kā ceļojoši likumpārkāpēji un tiešsaistē straumēta seksuāla vardarbība pret bērniem, un aicina Komisiju gūt pārskatu par patlaban sniegto atbalstu, lai veicinātu turpmāku darbu šajā jomā.
25. ES mudina trešās valstis apsvērt iespēju pievienoties Eiropas Padomes Konvencijai par bērnu aizsardzību pret seksuālu izmantošanu un seksuālu vardarbību ¹⁵, kas starptautiskā līmenī ir galvenais tiesiskais satvars cīņai pret seksuālu vardarbību pret bērniem un pret bērnu seksuālu izmantošanu un ir paraugs valsts tiesību aktu izstrādei.

---

¹³ [Valsts paraugdarbību dokuments](#), 2018., *WeProtect* pasaules alianse.

¹⁴ [Globālais apdraudējuma izvērtējums](#), 2018., *We Protect* pasaules alianse.

¹⁵ [Eiropas Padomes Konvencija par bērnu aizsardzību pret seksuālu izmantošanu un seksuālu vardarbību](#), 2007.